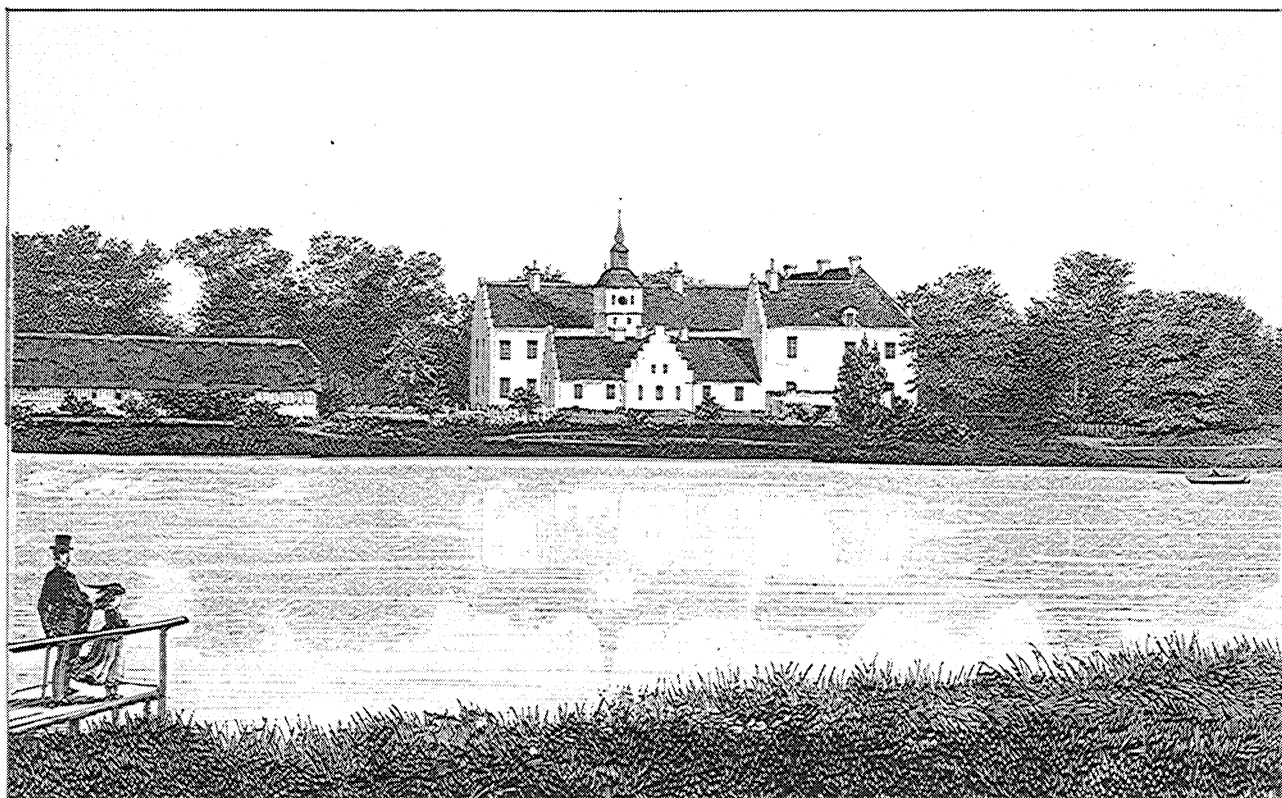

Kulturhistorie

Hovedgårdsregistrering i Fyns Amt

Årslev kommune

Søby Søgaard.

Skemaer og kort

1995

Forsidebillede: Søbysøgård

**Hovedgårdsregistrering
i Fyns Amt**

Skemaer og kort

Udgivet af: Fyns Amt
Natur- og vandmiljøafdelingen
Ørbækvej 100, 5220 Odense SØ
Telefon: 6556 1000

Kortmateriale:

Udgivet af **Fyns Amt**

Grundmateriale: KMS copyright

Tryk: Fyns Amt
ISBN 87 7343 221 0

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord	side 1
Oversigtskort	side 2
Kommunekort	side 3
Bramstrup	side 5
Søbysøgård	side 17
Torpegård	side 29

FORORD

Igennem de senere år har Fyns Amt arbejdet med registrering af de kulturhistoriske forhold vedrørende 123 fynske hovedgårde. Amtet er nu nået til at kunne offentliggøre resultaterne. Den foreliggende rapport er den første udgivelse i afrapporteringen af de kulturhistoriske undersøgelser.

Der udgives i alt 25 kommunebaserede skemarapporter, som formidler de grundlæggende kildeoplysninger, de vigtigste sammenfatninger samt væsentlige kort. Kun kommuner som rummer flere end 2 hovedgårde har deres egen rapport. Ullerslev er derfor trykt sammen med Nyborg, Nørre Aaby med Middelfart og Munkebo med Langeskov. Marstal -, Ærøskøbing -, Tommerup - og Vissenbjerg kommuner indgår ikke i afrapporteringen, idet de ikke rummer nogen hovedgårde. Til skemaerne er udarbejdet en særskilt nøgle, og derudover publicerer Fyns Amt en sammenfattende rapport og en planlægningsrapport. Skemaoplysningerne er indsamlet af Odense Universitet/Kerteminde Museum under ledelse af museumsinspektør, doktor phil. Erland Porsmose.

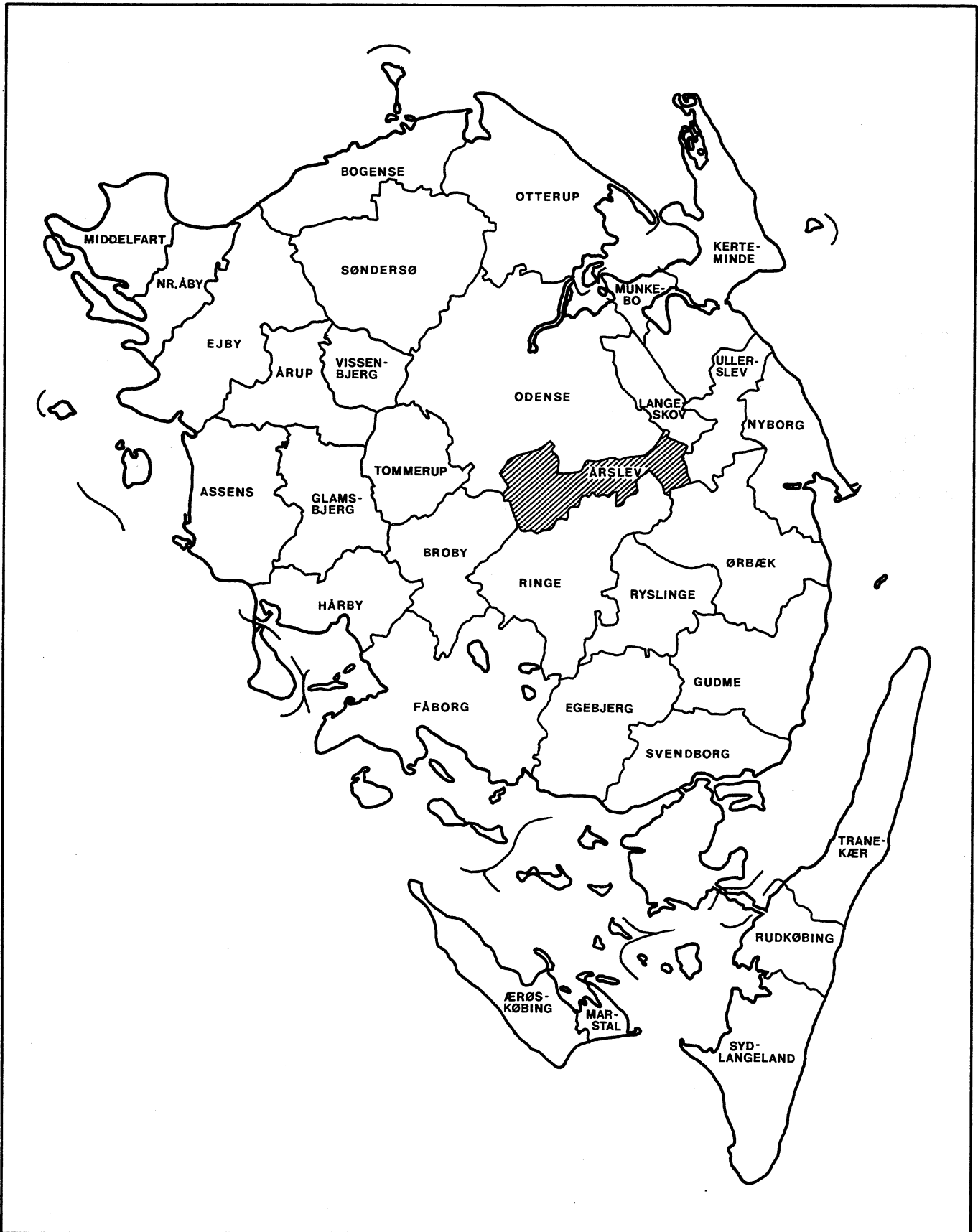
Det er Fyns Amts håb, at skemamaterialet kan blive til gavn for såvel forskere og lokalhistoriske interesserede, som offentlige administratorer mhp. planlægning. Skemaerne sammenfatter på systematisk måde al rimelig tilgængelig viden, sat op så oplysningerne bliver sammenlignelige fra hovedgård til hovedgård. Herudover er anvendt et stort fond af detaljerede og svært tilgængelige oplysninger fra Erland Porsmoses private kildeoptegnelser.

Nøglen forklarer punkt for punkt hvorfra skemaoplysningerne stammer, og hvori (de væsentligste) eventuelle kildekritiske problemer består. Derudover letter nøglen forhåbentligt forståelsen af det til tider ret indforståede fagsprog.

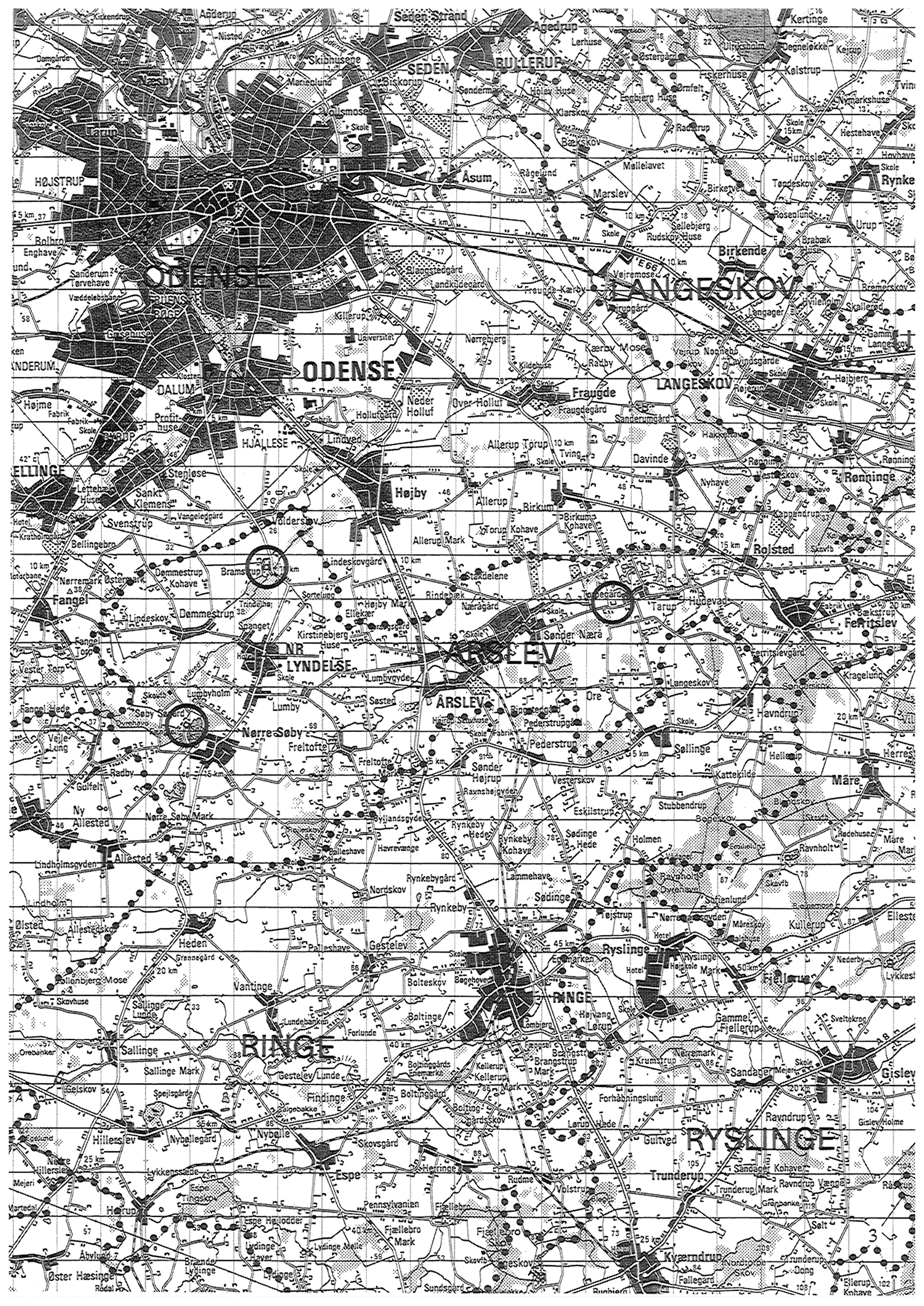
Det skal præciseres, at vurderingerne på skema 6 er udtryk for **en ren kulturhistorisk vurdering**, tilvejebragt på baggrund af skemaer og kort. Den er derfor ikke nødvendigvis udtryk for Fyns Amts endelige opfattelse af bevaringsværdierne og det planlægningsmæssige syn på de fynske hovedgårde.

Erland Porsmose har udarbejdet den endelige vurdering. Stud.mag. Dorte Nørregaard Madsen og museumsinspektør Ellen Dalsgård har indsamlet skemaoplysningerne samt udarbejdet udviklingsbeskrivelser efter 1800.

Redaktion museumsinspektør, cand.mag. Anders Myrtue, Odense Bys Museer

Årslev Kommune

Bramstrup

Fyns Amt	Herred: Åsum	Kommune: Årslev	Sogn: Nr. Lyndelse

Navn: Bramstrup	Tidligere navn:
Bemærkninger: Bramstrup er nævnt første gang i 1424 i formen Brangstruppe. Forledet er mandsnavnet Bram. Efterledet er torp, der betyder udflytterbebyggelse.	

Anlægstidspunkt: middelalder	Anlægsform: landsbyhovedgård (nedlagt landsby)
Bemærkninger: Bramstrup har oprindeligt ligget i en landsby af samme navn. Landsbyen Bramstrup blev nedlagt o.1600.	

Ejere: 1424 Erik Andersen 1480 Knud Joachimsen Reventlow ca.1490 Peder J. Brockenhuus 1615 Henning Walkendorff 1626 Adolf P. von der Wisch 1631 Claus Buchwald 1632 Holger Rosenkrantz 1683 Abraham Podebusk 1686 Fr. Gersdorff 1722 Henrik Scholten 1722 Johan Fr. Brockenhuus 1770 Hans A. Ahlefeldt 1798 Søren Hillerup 1807 H. J. Hansen 1827 Terman Ø. Hillerup 1848 Niels H. Langkilde 1985 N.E. Langkilde	Fælles ejer med nabogården Lindved 1692-1798.

Historiske tildragelser: Frederik IVs dronning opholdt sig i en tid på Bramstrup efter hendes mands kongens død i Odense.   Søren Hillerup og Hans J. Hansen, der ejede Bramstrup o.1800, blev kendt som gods- slagtere. De opkøbte adskillige ejendomme, frasolgte fæstegodset og solgte her- efter hovedparcellen videre. Efter statsbankerotten i 1813 gik disse forretninger i stå, og begge de herrer endte stærkt forgældede deres dage på Bramstrup.

Fyns Amt	Herred: Åsum	Kommune: Årslev	Sogn: Nr. Lyndelse

Ejerlavet omkring år 1800

- a. **Hoved- og avlsbygninger:** Hovedbygningen er et mindre, trefløjet anlæg, åbent mod vest. Anlægget er omgivet af voldgrave, som også omslutter avlsbygningerne. Sidstnævnte er et flerfløjet anlæg, åbent mod syd.
- b. **Placering i ejerlavet:**

Ejerlavets ressourcer: Overvejende agerjord med mindre indhold af eng.

Placering: Randplaceret. **Orientering:** Å/ager-orienteret.
- c. **Øvrige bygninger i ejerlavet:** Umiddelbart sydøst for hovedgården ligger Bramstrup Mølle med tilhørende mølledam. Lige uden for voldgravene ligger der tre eller fire huse. Ved den nordlige ejerlavsrind er der aftegnet to huse. Mod vest ved vejen til Dømmestrup ligger der et enkelt hus.

Driftsøkonomi

- a. **Areal år 1800:** 272 ha

Antal marker: 6 heraf i årlig brug: 4
- b. **Dyrket areal år 1682:** 169 tdr.ld. **Vangebrug:** 2/1

Hartkorns sammensætning (i % af agerhartkorn):

1. bon: 23 1. + 2. bon: 72 eng: 3 skov: græs: 5
2 skp. skovskyld

Bemærkninger:

Jordbundsforhold og afgrænsning

- Landskabsform:** G. Centralfyn. Moræneflade og tunneldale mod nord og sydøst. Åse mod sydøst.
- Jordbund:** Moræneler. Større områder med ferskvandstørv.
- Naturlig afgrænsning:**
Ejerlavet er overvejende naturligt afgrænset. Dele af grænsen mod Nr.Lyndelse følger dog ikke terrænet.

Fyns Amt	Herred: Åsum	Kommune: Årslev	Sogn: Nr. Lyndelse

Relikt - vurdering

Reliktvurderingen er foretaget på grundlag af sammenligninger af kort fra omkring år 1800 og år 1880 med nutidige kort og luftfoto	Velbevaret struktur	Delvis bevaret struktur	Opløst struktur	Bemærkninger
Bygninger: Hovedbygningen har samme beliggenhed og grundplan og er stadig omgivet af voldgrave Avlsgården er flyttet uden for voldstedet og er nu et flerfløjet, uregelmæssigt anlæg, nordvest for hovedbygningen Møllegården ligger der stadig, men kun et enkelt af husene, der ligger umiddelbart uden for voldgravene, er bevaret Bebyggelsesgraden er ikke blevet ændret ved nybebyggelse Andre anlæg: Haveområdet har samme udstrækning som før Skove og vådområder: Ikke-ager arealer: En del af vådområdet ved åen er bevaret Særlige relikter: Arkæologiske interesser:	X	X	X	Hovedbygning opført 1689. Ombygget 1820. Restaureret 1920 og 1960. Avlsgård opført 1936-38. Ombygget 1955-64. Selve møllen er i dag en turbine
Tidspunkt for ændringer: Ændringerne i ejerlavet er hovedsageligt sket efter 1885. I 1885 var dog en del af engområdet ved åens østlige bred opdyrket. De to huse nordøst for hovedanlægget (måske kornhuse) er ikke med på kortet fra 1885.				

Fyns Amt	Herred: Åsum	Kommune: Årslev	Sogn: Nr. Lyndelse

Hovedgårdstaksten

			1662	1688	17 70	18 38	18 70	1903	1956	
Tønder hartkorn			50	42	41	42	52	68	72	
Bemærkninger:										

Fæstegodset

			1662	1688	17 70 ¹⁾	18 38	18	1903		
Tønder hartkorn			324	87	478	25				
Bemærkninger: 1) incl. fæstegodset til Lindved.										

			1662	1688	17 70 ¹⁾	18 38	18	1903		
Antal gårde			35	9	54	0		0		
Heraf i hovedgd. sognet			17	1		0		0		
Antal huse				2	47	55		4		
Heraf i hovedgd. sognet				0		43		4		
Fæsteenheder ialt				11	101	55		4		
Bemærkninger										

Godsfordelingen

	1662	17	18 ³⁸				
Antal bebyggelser hvor hovedgården har fæstegods	17		6				
Heraf samlinger på min. 3 gårde	3		0				
Antal egaliserede samlinger af gårde	0		0				

Hoveri

Antal hoveriagtige enheder o. 1770: 27	i så- og høsttid resten af året		
Hoveriets omfang pr. gs. gård: ugentlig	a) pløjedage		
	b) spanddage	2	1
	c) gangdage	6	3
Bemærkninger: Det er muligt, at hoveriet til Lindved er medregnet her.			

Fyns Amt	Herred: Åsum	Kommune: Årslev	Sogn: Nr. Lyndelse

Udviklingsbeskrivelse

a. Indtil cirka 1800:

Bramstrup er opstået som landsbyhovedgård før 1425. Den omtales da med møllen. O.1600 nedlagdes de resterende 5 gårde i landsbyen Bramstrup, og hovedgården nåede herved et niveau på 42 tdr. (1688) htk., der holdt sig i århundreder. I 1682 var det dyrkede areal på 169 tdr.ld., der dyrkedes i trevangsbrug. Boniteten var middelhøjt. Skoven takseredes i 1664 til 48 svins olden, men i 1682 kun til 2 skp. skovskuld. Der var kun små eng- og overdrevsarealer til Bramstrup, der har karakter af en korngård.

Godstilliggendet var i 1625 meget betydeligt, og hovedgårdskomplekset takseredes da til 814 tdr.htk. I 1688 nåedes et lavpunkt på 87 tdr.htk. bøndergods, men herefter skete en genopbygning af godset. I 1718 erhvervedes fra kronen 99 tdr. htk. i Stenløse sogn. I 1692 var nabohovedgården Lindved blevet tilkøbt, og de to godser var herefter forenet frem til 1798. Det samlede fæstegods var i 1770 på 54 gårde. Arronderingen var ikke særlig god, og kun to gårdsamlinger var egaliserede.

I 1687-1699 tilkøbtes Nr. Lyndelse, Allerup og Davinde kirker, og i 1765 kongetiender af Stenløse sogn.

I midten af 1500-tallet opførtes et nyt hovedgårdsanlæg på et af landets største voldsteder. I 1689 opførtes den nuværende hovedbygning. Ladegården blev nybygget i 1670.

b. Efter cirka 1800:

Bramstrup hovedgårdsejerlav var o. 1800 på 272 ha. I 1905 opgøres Bramstrups areal til 337 ha, hvoraf 257 ha var ager, 64 ha eng og 8 ha skov. Der blev købt en del jord og lagt til hovedgården først i 1900-tallet. I 1985 var arealet således kommet op på 385 ha. Skovarealet og agerarealet var blevet forøget, mens engarealerne var næsten forsvundet.

Fæstegodset blev solgt fra allerede først i 1800-tallet. I 1838 var der således kun 25 tdr.htk. tilbage, fordelt på 55 huse.

Hovedgårdstaksten steg i 1800-tallet, så den var oppe på hele 68 tdr.htk. i 1903. Heri var medregnet Bramstrup mølle, som var blevet lagt direkte under hovedgården. Stigningen fortsatte, så hovedgårdstaksten var på 72 tdr.htk. i 1956. Jorden var o.1770 delt op i 6 marker, hvoraf der årligt blev besået fire. I perioden 1850-70 blev al agerjorden merglet og drænet. O.1905 var der en 11 marksdrift og en 8 marksdrift. Kvægbesætningen var da på 130 køer, 70 stk. ungvæg og kalve og 10 fedekreaturer.

Bramstrup havde også indtægter fra tiender. O.1905 havde den Nr.Lyndelses kirke-tiende og Stenløse kongetiende.

Fyns Amt	Herred: Åsum	Kommune: Årslev	Sogn: Nr. Lyndelse

Sammenfattende vurdering:

Ingen interesse: Interesse: Stor interesse: Særlig interesse:

Typologisk vurdering: stor interesse

1. Bramstrup er en middelalderlig landsbyhovedgård, der o.1600 udvidedes med den resterende del af landsbyen, der herved nedlagdes. Bramstrup er randplaceret i sit ejerlav og orienteret mod Lindved å. I tilknytning til hovedgården omtales allerede i 1425 en vandmølle. Bramstrup har karakter af korngård.
2. Godstilliggendet var meget betydeligt først i 1600-tallet, men efter en nedgangsperiode nåedes et lavpunkt o.1680. Godset forøgedes herefter ved tilkøb af nabogården Lindved, ved køb af tre kirker og opnåede et anseligt fæstegods på 54 gårde o.1770. Arronderingsgraden var ringe, og kun en mindre del var egaliseret.
3. Fæstegodset afvikledes først i 1800-tallet, men hovedgårdsejerlavet bevarede intakt og udvidedes en del i 1800-1900-tallet.
4. Den nuværende hovedbygning stammer fra 1689. Avlsgården er fra 1900-tallet.

Sammenfattende drejer det sig om en almindelig og typeren anlægstype med en lang historie og en række udviklingsmæssige karakteristika.

Relikt-vurdering: stor interesse

1. Hovedbygningen er fra 1689. Avlsgården fra 1930'erne. Voldstedet er bevaret, ligesom vandmøllen er delvis bevaret. Haveområdet er bevaret.
2. Ejerlavet er ikke præget af nybebyggelse. En del af engarealerne er bevaret.
3. Særlige relikter: -
4. Arkæologiske interesser: tomten af landsbyen Bramstrup.

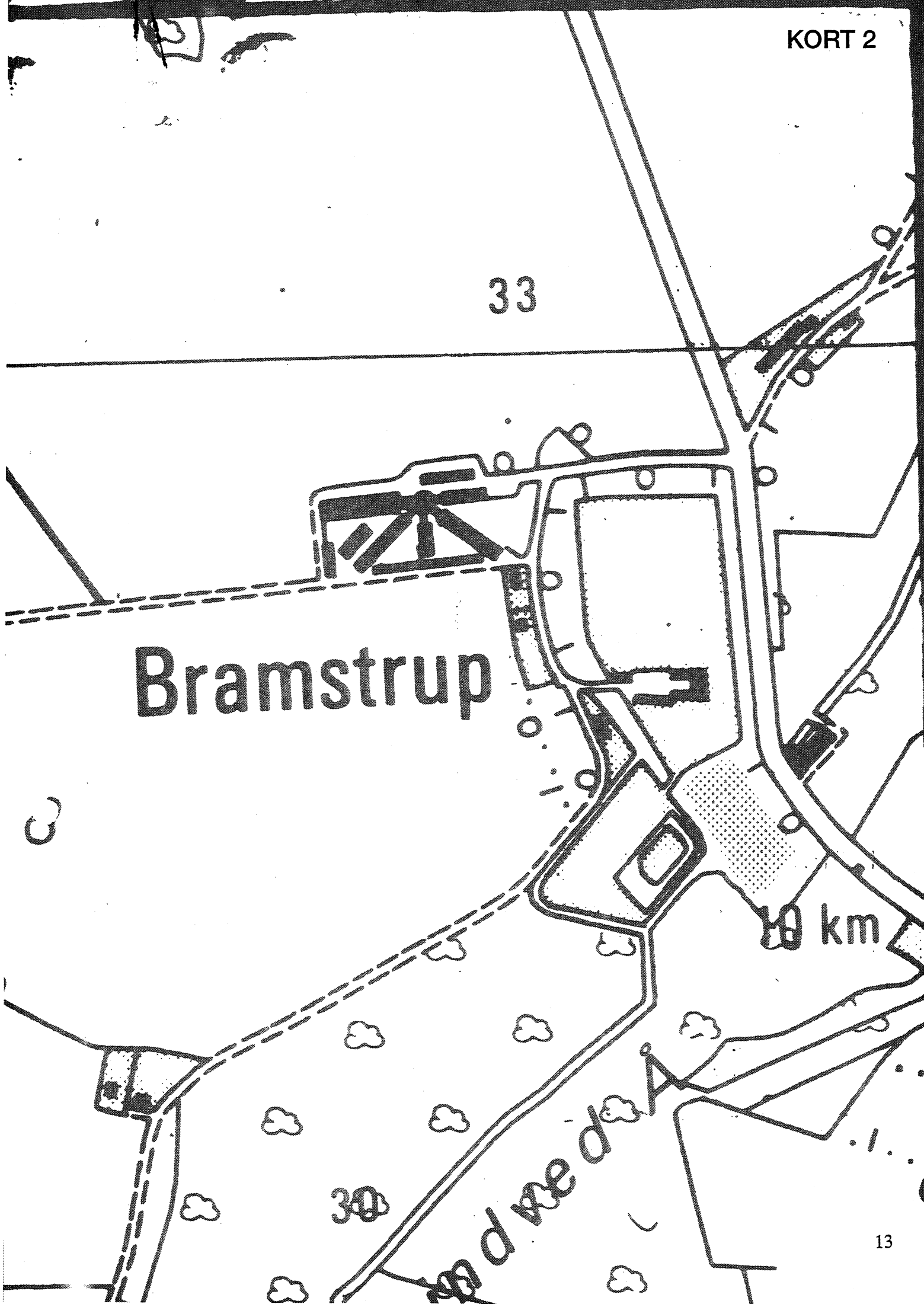

33

Bramstrup

10 km

Andwedra

Kristiansdal

Hjallese

Dyrupgård

Stenløse

Lindved

Svenstrup

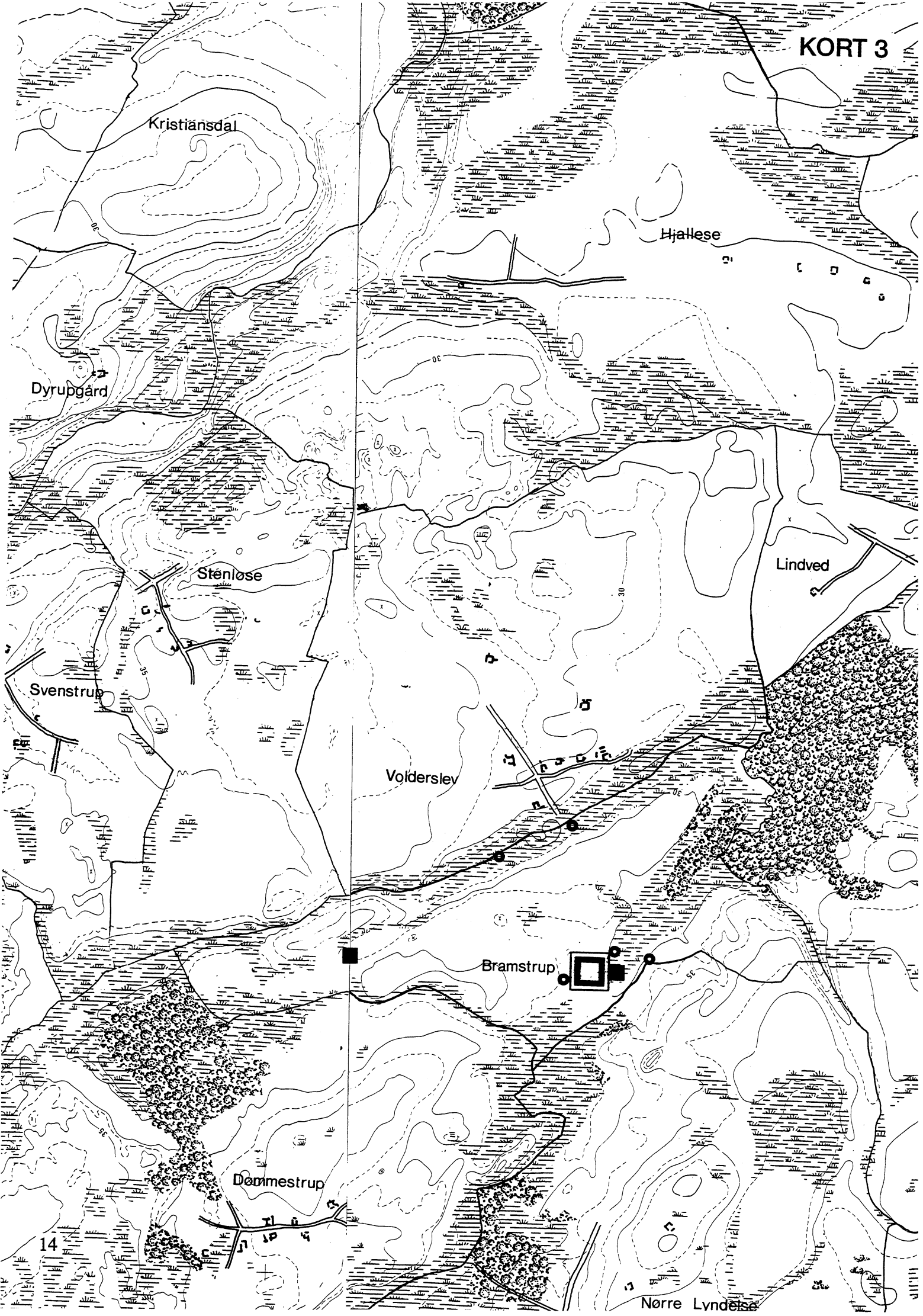
Volderslev

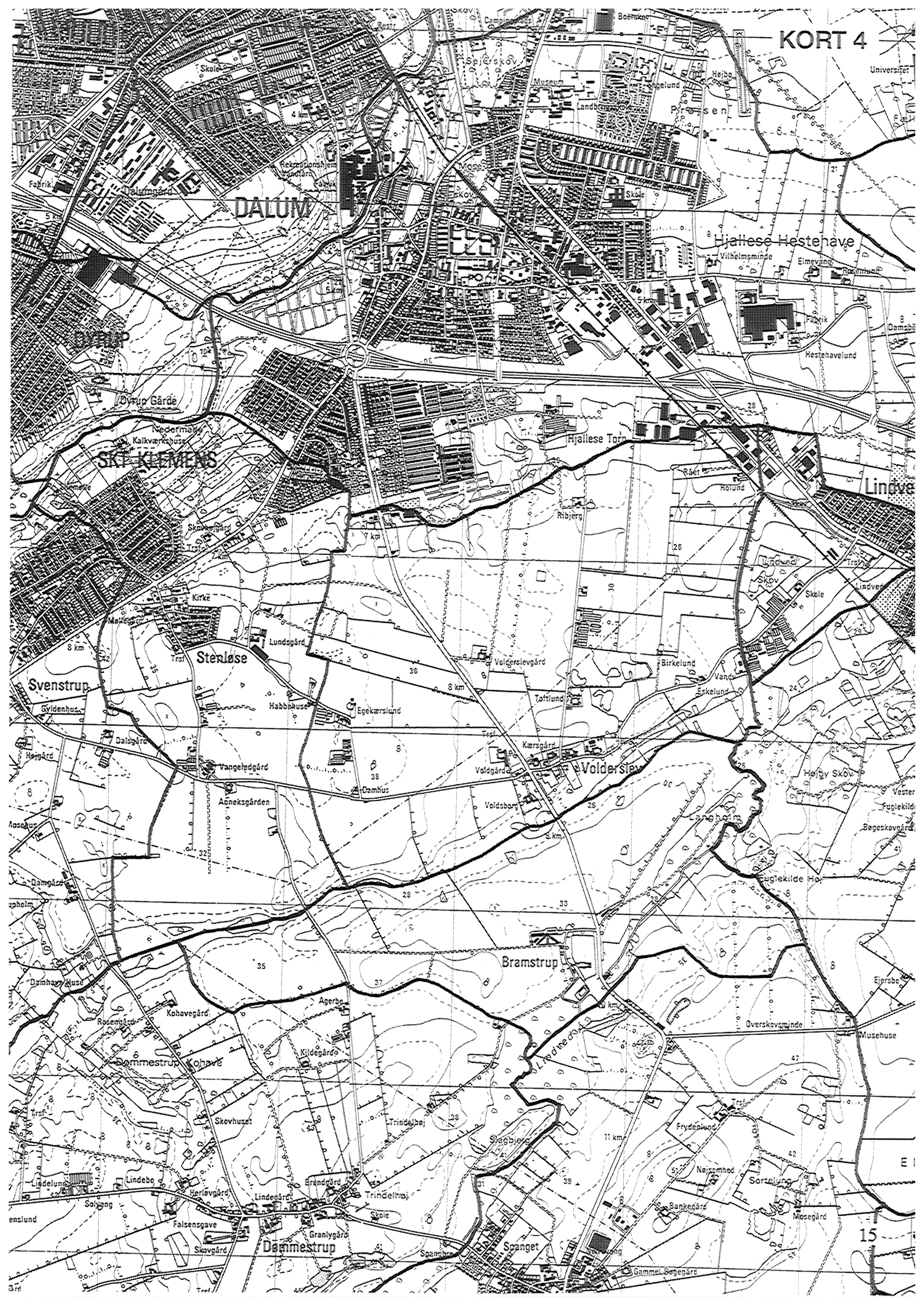
Bramstrup

Dammestrup

14

Nørre Lyndelse

DALUM

SKT. KLEMENS

Sterløse

Volderstev

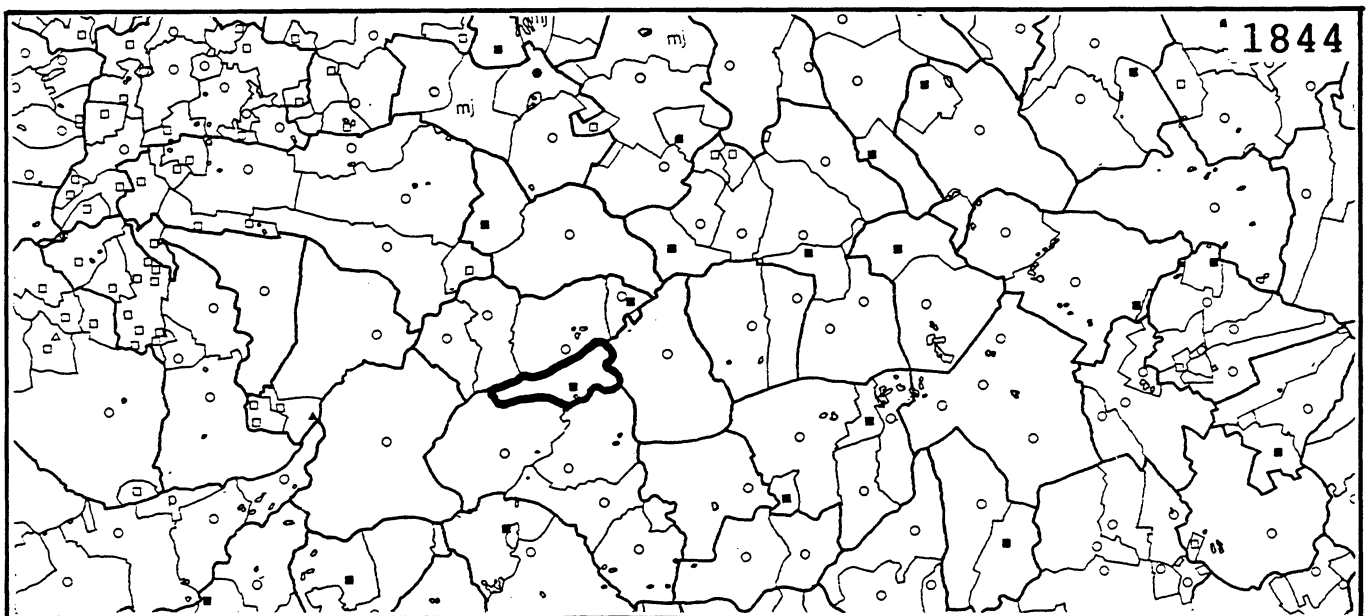
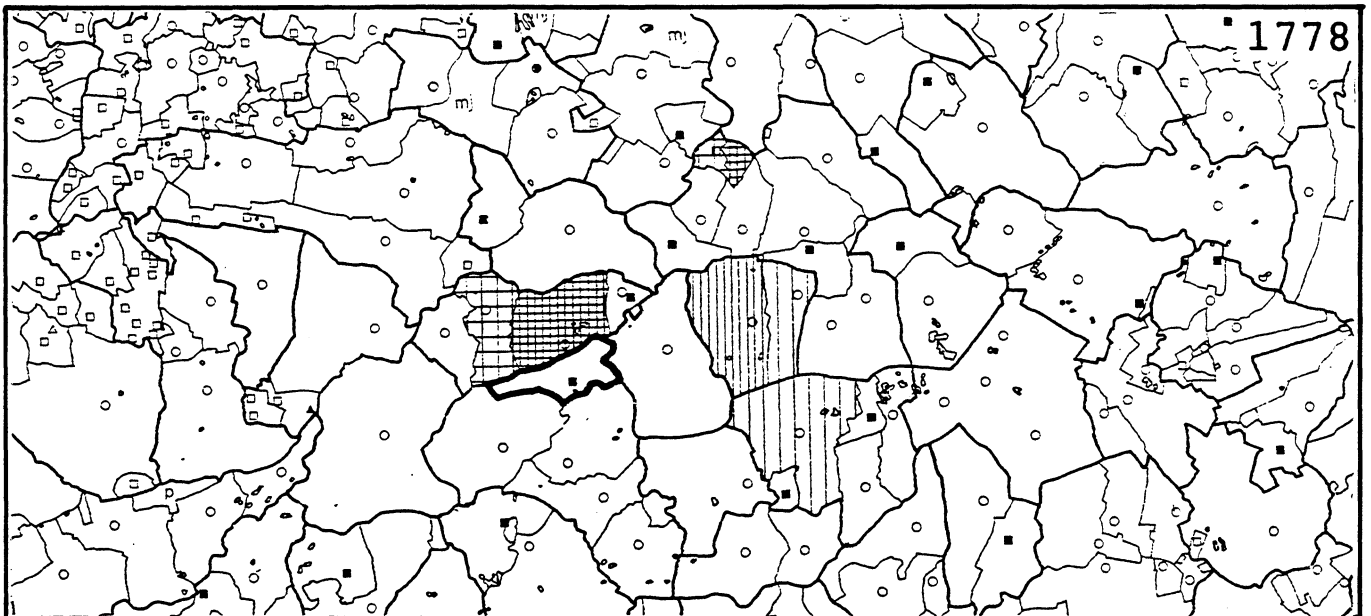
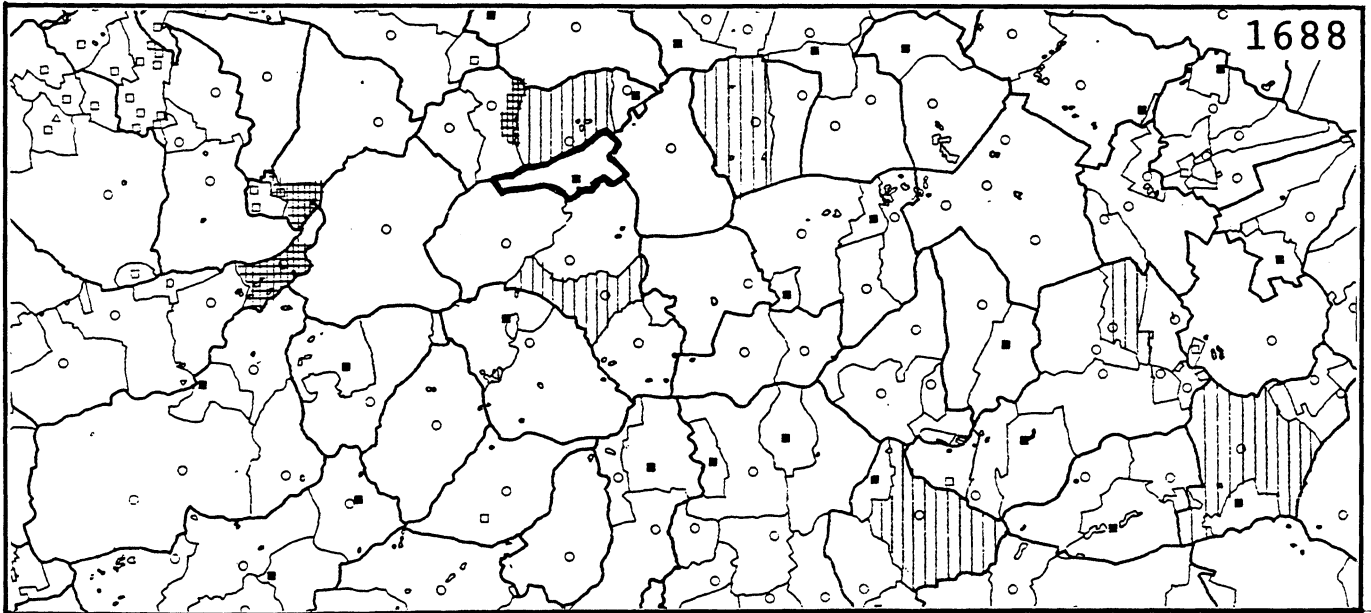
Bramstrup

Dammestrup

Hjallesø Hestehave

Lindve

15

Søbysøgård

Fyns Amt	Herred: Åsum	Kommune: Årslev	Sogn: Nørre Søby

Navn: Søbysøgaard	Tidligere navn: Holstensgaard

Bemærkninger: Søbysøgaard er nævnt første gang i 1505 i formen Søgård. Fra 1664 kaldes den Søebye Søegaardtz. Gården har sit navn efter Søby sø. Fra 1745 kaldes hovedgården for Holstensgaard efter den daværende ejer Fr. Holsten. Omkring 1800 omdøbtes den atter til Søbysøgaard.

Anlægstidspunkt: middelalder	Anlægsform: udflyttet landsbyhovedgaard

Bemærkninger: Der kendes allerede en adelig hovedgaard i Søby fra 1422, men navnet Søgård nævnes først i 1505. Udflytningen fra landsbyen menes at være sket på dette tidspunkt. Søbysøgårds tilliggende er flere gange blevet udvidet ind i landsbyen Nørre Søbys ejerlav. Ejerlavsgrensen går tæt op ad landsbyen.

Ejere: 1475 Jørgen Urne 1616 Breide Rantzau 1618 Hans Lindenov 1642 Ch. Urne ca.1700 Ivar Krabbe 1722 P. O. Gramm 1730 Fr. von Holsten 1752 W. S. Rosenkrantz 1805 Søren Hillerup 1820 Jens Wedel 1828 J. Ph. Rogert Fønss 1844 J. C. de Falsen 1867 Fr. de Falsen Zytphen-Adeler 1919 W. Miller-Hansen 1923 V. Jørgensen 1924 Inge Rein-Meyer (hovedbyggn.) 1925 Udstykningsforeningen (det øvrige) 1926 C. Westrup (hovedparcellen) 1931 Staten 1985 Justitsministeriet	Under stamhuset Holstensgaard 1745-1802.

Historiske tildragelser:

Aksel Urne, der ejede Søbysøgaard fra 1543, blev i 1567 rigskansler. På grund af regnskabsmæssige unøjagtigheder i forbindelse med hans administration af krigskassen, mistede han sit embede og sine forleneringer.

To ejere fra 1700-tallet er ikke husket for det gode, nemlig Fr. Holsten og Aksel Rosenkrantz. Begge huskes for deres hårdhed mod bønderne.

Siden 1931 har hovedgården været anvendt som ungdomsfængsel.

Fyns Amt	Hered:	Kommune:	Sogn:
	Åsum	Årslev	Nørre Søby

Ejerlavet omkring år 1800

a. **Hoved- og avlsbygninger:** Hovedbygningen er et trefløjet anlæg, åbent mod sydvest og omgivet af voldgrave. Avlsbygningerne ligger sydvest for hovedgården. Det er et trefløjet anlæg, åbent mod hovedbygningen og omgivet af voldgrave. Hertil kommer enkelte mindre bygninger/huse, som ligger umiddelbart ved anlægget.

b. **Placering i ejerlavet:**

Ejerlavets ressourcer: Overvejende agerjord med mindre indhold af eng, skov og sø.

Placering: Randplaceret. **Orientering:** Sø/ager-orienteret.

c. **Øvrige bygninger i ejerlavet:** Nordøst for hovedgården ligger der en vandmølle. I Dyrehaven er der aftegnet to huse. Ved ejerlavsranden mod vest ligger der et hus op til vejen til Fangel.

Driftsøkonomi

a. **Areal år 1800:** 470 ha

Antal marker: 8 **heraf i årlig brug:** 4

b. **Dyrket areal år 1682:** 220 tdr.lå. **Vangebrug:** 2/1

Hartkorns sammensætning (i % af agerhartkorn):

1. bon: 31 1. + 2. bon: 79 eng: 7 skov: 5 græs: 4

Bemærkninger:

Jordbundsforhold og afgrænsning

Landskabsform: G. Centralfyn. Moræneflade og tunneldale med "grus-længdebakker" og hedeslette mod nord.

Jordbund: Moræneler. Mange store områder enten med sand eller med ferskvandsdynd.

Naturlig afgrænsning:

Ejerlavsgården mod Nr. Søby følger ikke terrænet.

Fyns Amt	Herred: Åsum	Kommune: Årslev	Sogn: Nørre Søby

Relikt - vurdering

Reliktvurderingen er foretaget på grundlag af sammenligninger af kort fra omkring år 1800 og år 1880 med nutidige kort og luftfoto	Velbevaret struktur	Delvis bevaret struktur	Opløst struktur	Bemærkninger
Bygninger: Hovedbygningen har samme grundplan som før, men kun voldgravene mod sydvest er bevaret Avlsbygningen er stadig trefløjet. men fløjene er blevet kortere, Hertil kommer opførelsen af en del større og mindre bygninger i området. Voldgravene er kastet til. Huset ved vejen til Fangel er bevaret, og møllen er væk, men der ligger stadig et hus Andre anlæg: Bebyggelsesgraden er ændret noget, idet der er kommet en del huse og gårde til. Andre anlæg: Haveområdet er blevet udvidet mod øst Skove og vådområder: Gærderne ved skovene og langs det tidligere åforløb syd for søen er bevaret En del alleer er bevaret ved vejene ned til hovedgården. Ikke-ager arealer: Hovedparten af skovarealerne og en stor del af vådområderne er bevaret. Særlige relikter: Arkæologiske interesser:	X	X	X	Midtfløj opført 1641. Østfløj opført o.1710. Vestfløj opført 1768, tårnet revet ned og det øvrige ombygget. Ombygget og tårnet genopført o.1850. Restaureret i 1931. Avlsgård opført 1647 og nedbrændt i 1910.
Tidspunkt for ændringer: Ændringerne i ejerlavet er hovedsageligt sket før 1885. Dog er tilbygningerne syd for den oprindelige avlsgård foretaget efter 1885.				

Fyns Amt	Herred:	Kommune:	Sogn:
	Åsum	Årslev	Nørre Søby

Hovedgårdstaksten

			1662	1688	1770 ¹⁾	1838	1870 ²⁾	1903	1956	
Tønder høstkorn			153	64	63	64	62	67	23	
Bemærkninger: 1) excl. skovskyld på 3 tdr.htk. 2) excl. skovskyld på 13 tdr.htk.										

Fæstegodset

			1662	1688 ³⁾	1770	1838	18	1903		
Tønder høstkorn			612	564	681	408				
Bemærkninger: 3) incl. fæstegodset til Lundegård.										

	1512	1616	1662	1688 ³⁾	1773	1838	18	1903		
Antal gårde	25	26	75	72	63	53				
Heraf i hovedgd. sognet	8	11	17	22	22	22				
Antal huse		5		25	10	60				
Heraf i hovedgd. sognet		5		14	8	12				
Fæsteenheder ialt		31		97	73	113				
Bemærkninger										

Godsfordelingen

	1662	1773	1838				
Antal bebyggelser hvor hovedgården har fæstegods	16	7	8				
Heraf samlinger på min. 3 gårde	5	5	3				
Antal egaliserede samlinger af gårde	1	2	2				

Hoveri

Antal hoveripligtige enheder o. 1770:	57		
Hoveriets omfang pr. gs. gård: ugentlig	a) pløjedage	i høst og såtid	resten af året
	b) spanddage	1½	1
	c) gangdage	4	2½
Bemærkninger:			

Fyns Amt	Herred:	Kommune:	Sogn:
	Åsum	Årslev	Nørre Søby

Udviklingsbeskrivelse

a. Indtil cirka 1800:

I 1422 pantsattes hovedgården i Søby med 5 andre gårde i byen. I 1505 benævnes gården Søgård og en udflytning fra landsbyen må have fundet sted. I 1600-tallets første halvdel udvidedes hovedgården på landsbyens bekostning. Den endelige udskiftning af landsbyfællesskabet sker i sidste halvdel af 1700-tallet, hvor enemærket bliver indhegnet med grøfter og stengærder. I 1662 vurderedes Søbysøgård efter søskendeskitte til 153 tdr.htk. incl. møllen. Ejeren opgav dog i 1664 selv 120 tdr.htk. I 1688 vurderedes den til 64 tdr.htk. og 3 tdr.skovskyld. Hartkornet øgedes herefter ikke yderligere.

I 1682 var det dyrkede areal på 220 tdr.ld., der dyrkedes i trevangsbrug. Boniteten var lidt over middel, og der var god eng, overdrev og megen skov til hovedgården.

Godstilliggendet var allerede i 1512 ret betydeligt. Mellem 1616 og 1662 tredobledes tilliggendet, bl.a. ved i 1632 at erhverve 15 gårde i Dømmestrup fra kronen. Noget af godset frasolgtes atter, men i 1765 erhvervedes fra kronen yderligere 97 tdr.htk. i Fangel sogn. Godstilliggendet var herefter i 1773 på 63 fæstegårde. Godset låsom helhed udmærket arronderet allerede i 1662 med 17 egaliserede gårde i Søby, 23 gårde i Allested og 16 gårde i Dømmestrup.

Søby kirke hørte fra Arild under hovedgården og her opførtes i 1500-tallet et gravkapel. I 1695 tilkøbtes Stenløse og Fangel kirker. I 1745 blev Søbysøgård under navnet Holstensgård oprettet til stamhus. O.1800 beskrives Søbysøgård som den største gård i herredet med et meget betydeligt bøndergods.

Hovedbygningens midterfløj er fra 1641, i 1700-tallet opførtes to sidefløje. En ladegård opførtes 1664. Den brændte i 1910.

b. Efter cirka 1800:

Søbysøgårds hovedgårdsejerlav var o.1800 på 470 ha. O.1905 blev gårdens areal opgjort til 537 ha, hvoraf 262 ha var ager, 22 ha eng, 46 ha mose og 165 ha skov. I 1925 blev Søbysøgårds jorder solgt til udstykningsforeningen. Den solgte hovedparcellen videre efter at have udstykket 200 ha. Søbysøgård blev indrettet til ungdomsfængsel i 1930'erne med tilhørende landbrugsbedrift. Skoven blev udskilt som selvstændig ejendom. I 1985 lå der 182 ha under avlsgården, hvoraf 127 ha var ager og 55 ha eng.

Fæstegodset var i 1838 på 408 tdr.htk., fordelt på 53 gårde og 60 huse. I Allested by ejede Søbysøgård 26 gårde på hver 8 tdr.htk. I Søby havde hovedgården 22 gårde på hver 6½ td.htk. Størsteparten af fæstegodset var således både velarronderet og velreguleret. Størsteparten af fæstegodset blev solgt fra midt i 1800-tallet. O.1905 blev gården drevet af 13 faste folk, 8 daglejere og 2 fremmedarbejdere.

Hovedgårdstaksten var stabil i det meste af 1800-tallet. Mellem 1870 og 1903 steg den til 67 tdr.htk. I 1956 var den efter de omtalte udstykninger faldet til 23 tdr.htk. Jorden var o.1770 delt op i 8 marker, hvoraf der årligt blev besået fire. Imellem 1755 og 1805 blev hovedgårdsjorden endelig udskiftet fra byen, og der blev sat stengærder og gravet skelgrøfter. Den store mose blev udgravet og afvandet, så den kunne bruges til tørveskær. Skovene blev reguleret og udvidet mellem 1828 og 1844. I 1770 vurderedes de til 3 tdr.htk. skovskyld, mod 13 tdr.htk. i 1903. O.1905 var jorden delt op i to 7 marksdrifter. Kvægbesætningen var da på 124 køer og 64 stk. ungkvæg og kalve. Det foregående år var der blevet solgt 226 fedesvin. Tilvirkningen af tørv til salg var på 600.000 årligt. Søbysøgård havde også tiendeindtægter. O.1905 ejede den Nr.Søby konge- og kirke-tiende og Allested kirketiende.

Fyns Amt	Herred:	Kommune:	Sogn:
	Åsum	Årslev	Nørre Søby

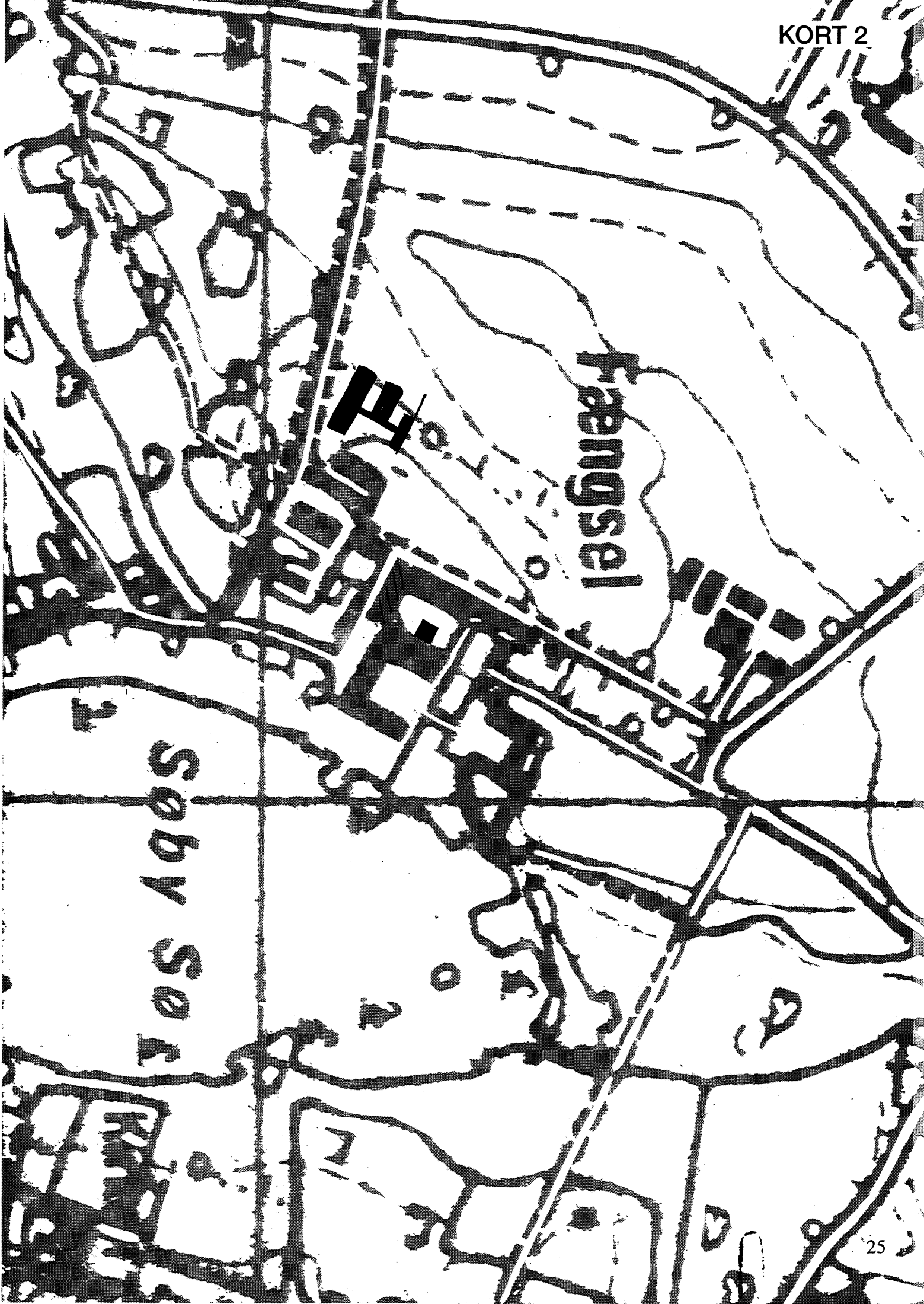
Sammenfattende vurdering:Ingen
interesse: Interesse: Stor
interesse: Særlig
interesse: **Typologisk vurdering:** stor interesse

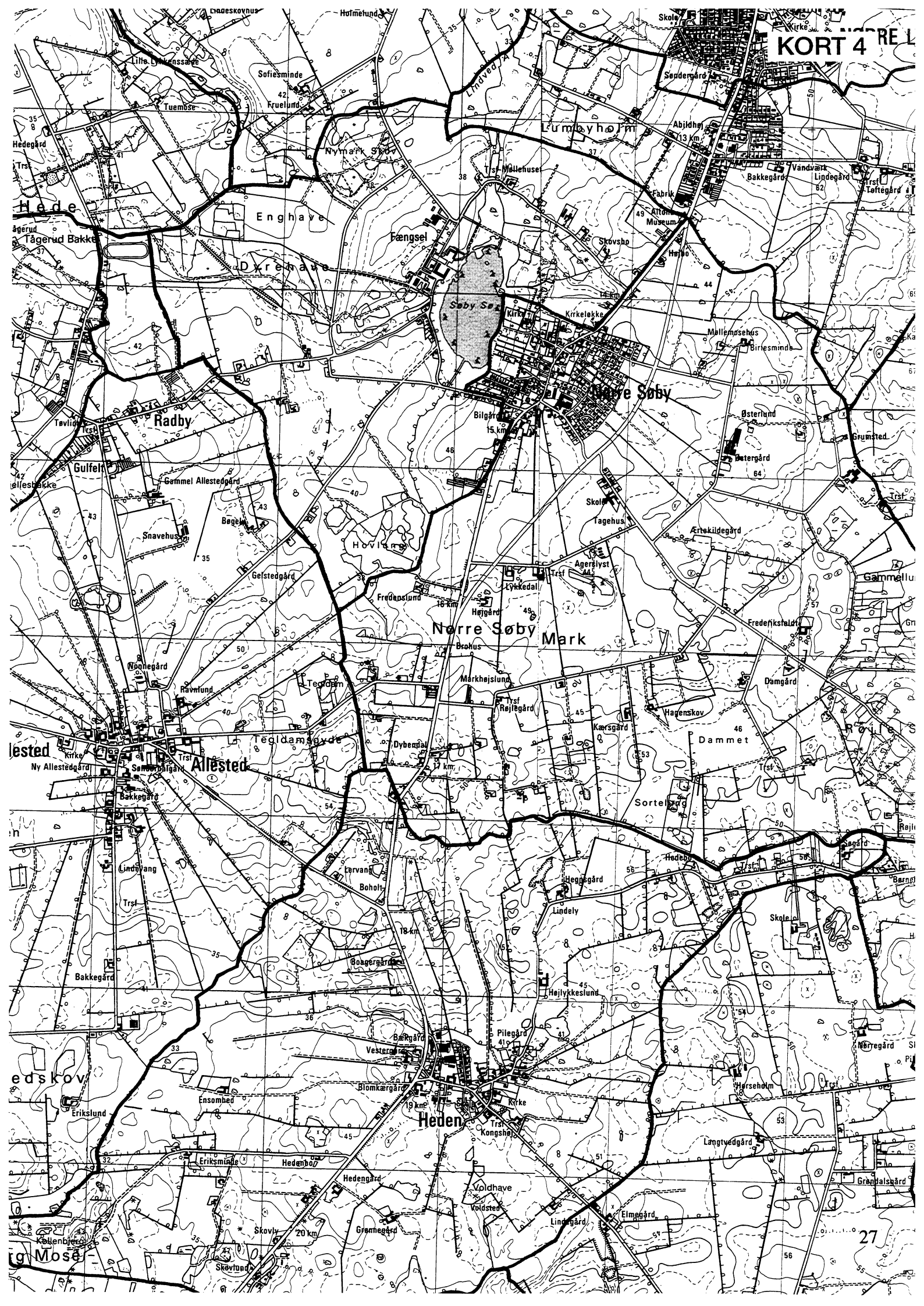
1. Søbysøgård er opstået som landsbyhovedgård. O.1500 flyttedes gården over på den anden side af søen. Endnu i 1600-tallet udvidedes Søbysøgård på landsbyen Nørre Søbys bekostning, og den endelige udskiftning af landsbyfællesskabet skete i 1700-tallet. Søbysøgård er orienteret efter søen. Ejerlavet har meget blandede ressourcer.
2. Godstilliggendet var 5 gårde i 1422 og 25 gårde i 1512. Det udvidedes herefter til et niveau af 60-65 gårde i 1600-1700-tallet. Tilliggendet var godt arronderet og egaliseret. Godset ejede 3 kirker og fik fra 1745 status af stamhus.
3. Afviklingen af fæstegodset fandt sted i midten af 1800-tallet. I løbet af 1900-tallet udstykkedes 2/3 af hovedgårdstaksten, og i 1930'erne indrettedes Søbysøgård som ungdomsfængsel.
4. De nuværende hovedbygninger er fra 1600-1700-tallet. Ladegården er nyopført o.1910.

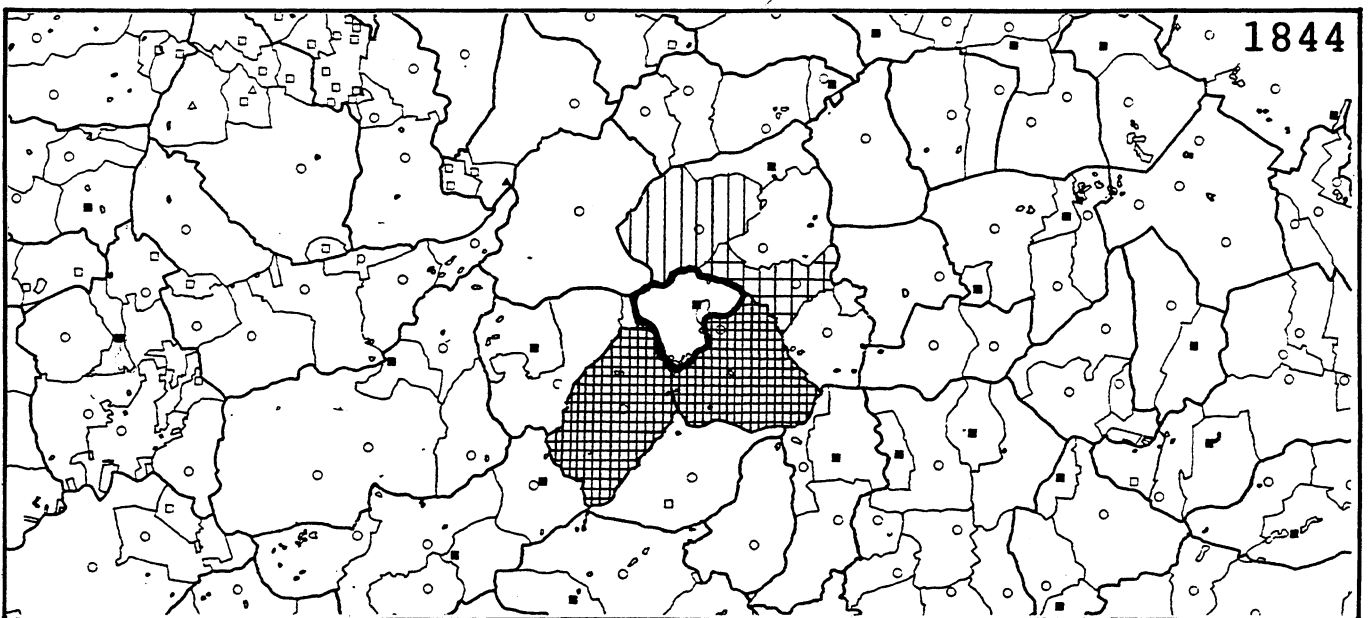
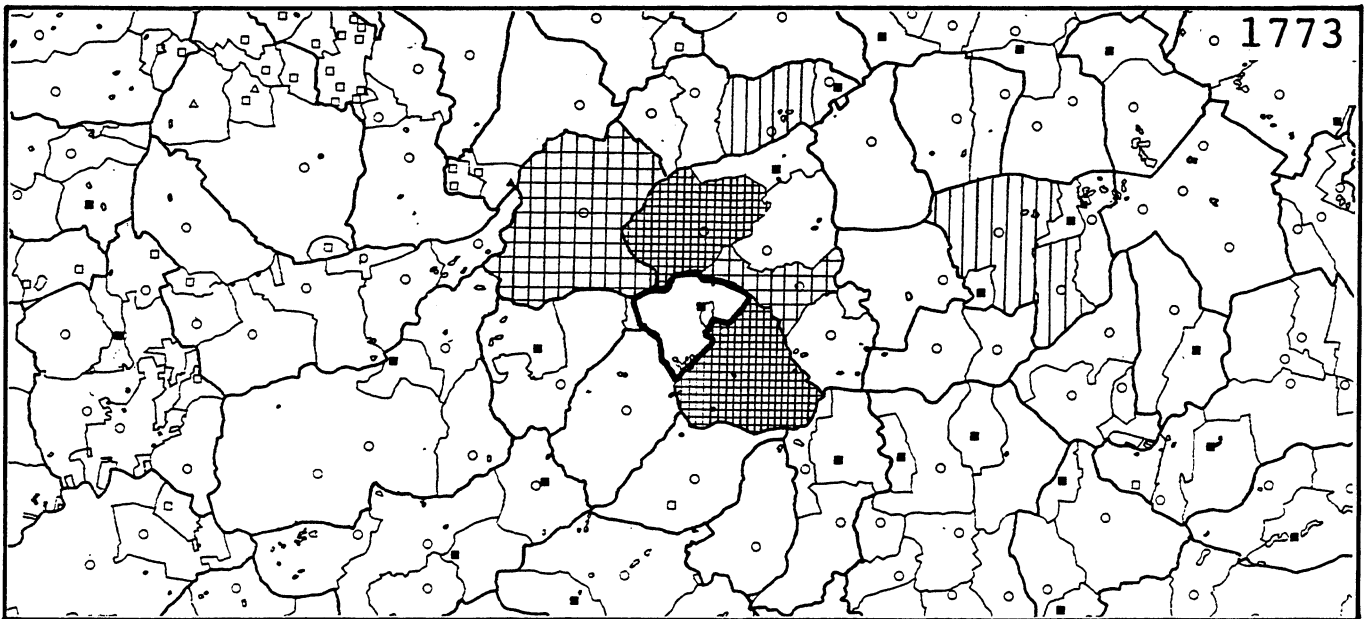
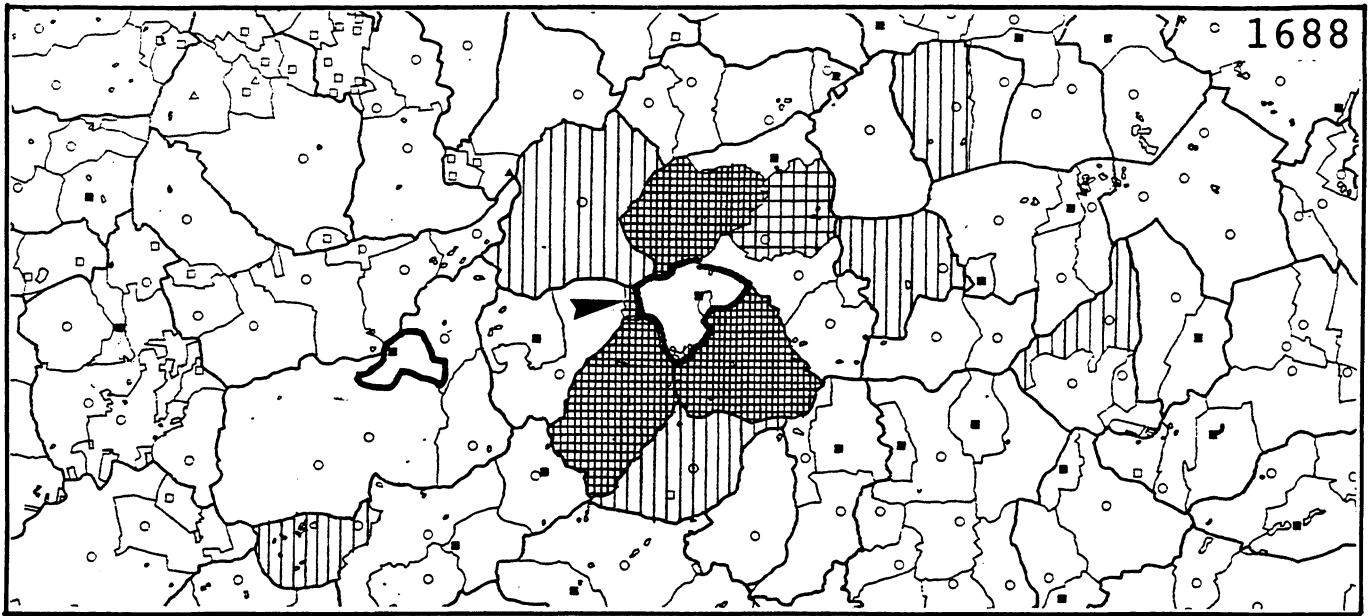
Sammenfattende drejer det sig om en almindelig og typeren anlægstype med en lang udviklingshistorie med mange karakteristika.

Relikt-vurdering: stor interesse

1. Hovedbygningen fra 1600- og 1700-tallet er velbevaret. Voldgravene er kastet til. Ladegården nyopført i 1910. Haveområdet er bevaret samt en del alleer.
2. Ejerlavet har bevaret hovedparten af skovarealerne og en stor del af vådområderne. Møllen er kun delvis bevaret. En del gærder er bevaret.
3. Særlige relikter: -
4. Arkæologiske interesser: -

Torpegård

Fyns Amt	Herred: Åsum	Kommune: Årslev	Sogn: Sdr. Nørå

Navn: Torpegård	Tidligere navn:
Bemærkninger: I 1471 nævnes en Thorppe gardh, men det kan ikke siges med sikkerhed, om kilden refererer til Torpegård i Sdr. Nørå sogn. Sikkert er det i hvert fald, at det er denne Torpegård, der nævnes i 1551 i formen Torpegor. Navnet menes at komme af landsbynavnet Tarup. Forledet kan være mandsnavnet Tati. Efterledet er torp, der betyder udflytterbebyggelse.	

Anlægstidspunkt: middelalder	Anlægsform: udflyttet landsbyhovedgård
Bemærkninger: Torpegård menes at være udskilt af Tarups ejerlav i 1500-tallet. Der kendes dog en hovedgård i Tarup allerede i 1400-tallet.	

Ejere: (1471 Niels Jensen)	
o.1500 Didrik H. Qvitzow	Falles ejer med nabogården
o.1550 Peder L. Straale	Ringstedgård 1650-1832
o.1625 Jørgen von Ashersleben	
Claus Brockenhuus	
1633 Ivar Vind samt flere forskellige ejere, retssag om retsmæssig ejer.	
1640 Ivar Vind	
1693 Mette Gyldenstjerne	
1713 Aksel bille	
1724 Peder P. Hovenbech	
1734 Johan Foss	
1741 Bonde Simonsen	
1751 Bendix Pflueg	
1761 Vincents Steensen	
1859 Henrik Berg	
1859 Peter C. Finderup	1911 herefter flere forskellige ejere
1901 Niels Spandet	1995 Hans Jørgensen og Søn entreprenører A/S

Historiske tildragelser:

Fyns Amt	Herred: Åsum	Kommune: Årslev	Sogn: Sdr. Nørå

Relikt - vurdering

Reliktvurderingen er foretaget på grundlag af sammenligninger af kort fra omkring år 1800 og år 1880 med nutidige kort og luftfoto	Velbevaret struktur	Delvis bevaret struktur	Opløst struktur	Bemærkninger
Bygninger: Hovedbygningen består nu af en mindre fløj mod nord (måske to?). Beliggenheden mod voldgraven, som er delvis bevaret, er den samme. De tre hovedfløje i avlsbygningerne har samme beliggenhed, men kun to af de mindste bygninger er bevaret. De to huse ligger der ikke længere Bebyggelsesgraden i ejerlavet er ændret noget, idet Tarup by har "bredt sig" ud i ejerlavet. Andre anlæg: Haven har samme udstrækning som før Skove og vådområder: Gærderne omkring skoven er bevaret Ikke-ager arealer: Skovarealet er bevaret, mens vådområderne er opdyrket. Særlige relikter: I haven skal der have været et voldsted Arkæologiske interesser:	X	X	X	Hovedbygning opført 1864.
Tidspunkt for ændringer: Ændringerne ved hovedgården og de to huses nedlæggelse er sket før 1885. Ændringerne i bebyggelsesgraden og opdyrkingen af vådområderne er sket efter 1885.				

Fyns Amt	Herred: Åsum	Kommune: Årslev	Sogn: Sdr. Nørå

Hovedgårdstaksten

			1662	1688	1770 ¹⁾	1838	1870	1903	1956	
Tønder høstkorn			32	26	41	26	22	22	22	
Bemærkninger: 1) Incl. Ringstedgård.										

Fæstegodset

			1662	1688	1770	1838	18	1903		
Tønder høstkorn			316	266	230	17				
Bemærkninger:										

			1662	1688	1779	1838	18	1903		
Antal gårde			24	34	26	1				
Heraf i hovedgd. sognet			12	2	17	1				
Antal huse				0	3	26				
Heraf i hovedgd. sognet				0	2	18				
Fæsteenheder ialt				34	29	27				
Bemærkninger										

Godsfordelingen

	1662	17 79	18 38				
Antal bebyggelser hvor hovedgården har fæstegods	8	6	4				
Heraf samlinger på min. 3 gårde	3	3	0				
Antal egaliserede samlinger af gårde	1	1	0				

Hoveri

Antal hoveripligtige enheder o. 1770: 20	
Hoveriets omfang pr. gs. gård: ugentlig	a) pløjedage
	b) spanddage 1
	c) gangdage 3
Bemærkninger:	

Fyns Amt	Herred: Åsum	Kommune: Årslev	Sogn: Sdr. Næraå

Udviklingsbeskrivelse

a. Indtil cirka 1800:

Torpegård synes opstået som landsbyhovedgård i senmiddelalderen. Hovedgården er formentlig flyttet til sin nuværende beliggenhed o. 1580, hvor avlsbygninger blev opført. Der er spor efter et voldsted i Torpegårds have. Samtidig er jorden formentlig blevet udparcelleret. O. 1650 tilkøbtes den lille nabohovedgård Ringstedgård. De to godser var herefter forenede fremt til 1832. Torpegårds eget ejerlav bestod af beskedne 26 tdr.htk. i 1688 og udvidedes ikke yderligere.

Det dyrkede areal var i 1682 på beskedne 91 tdr.ld., der dyrkedes i trevangsbrug. Boniteten var usædvanlig god, og der var nogen eng og græsning, men ringe skov til hovedgården, der har karakter af korngård. Besætningen var i 1682 på 79 kreaturer, hvoraf 26 malkekøer.

Hovedgårdens godstilliggende lå i 1600-tallet o. 20-30 gårde, der lå godt arronderet omkring hovedgården. Til godset hørte Torpegårds mølle. I 1679 tilkøbtes Årslev, Ringe og Sdr. Næraå kirker.

I 1714 regnedes Torpegård for en ukomplet sædegård, men den kompletteredes siden. I 1662 var de 5 gårde i Pederstrup egaliseret. I 1779 var 6 gårde i Sdr. Næraå egaliseret.

b. Efter cirka 1800:

Torpegårds hovedgårdsejerlav var o. 1800 på beskedne 98 ha. O. 1905 var gårdens areal på 122 ha, hvoraf 92 ha var ager, 8 ha eng og 20 ha skov. Arealet faldt en smule i 1900-tallet, så det i 1985 var på 113 ha. Formindskelsen var sket på agerarealet. Skovarealet var derimod forøget med 10 ha.

Størsteparten af fæstegodset blev solgt fra i 1833. I 1838 var der således kun 17 tdr.htk. tilbage, fordelt på 1 møllegård og 26 huse.

Hovedgårdstaksten faldt fra 26 tdr.htk. til 22 tdr.htk. mellem 1838 og 1870. Herefter var den stabil i hvert fald indtil 1956. Jorden var o. 1770 delt op i 7 marker, hvoraf der årligt blev besået fire. O. 1905 var der 10 marker, hvoraf de 3 var henholdsvis brak, kløver og græs. Kvægbesætningen var da på 60 køer og 40 stk. ungvæg og kalve. Det foregående år var der blevet solgt 50 fedesvin.

Fyns Amt	Herred: Åsum	Kommune: Årslev	Sogn: Sdr. Nørå

Sammenfattende vurdering:

Ingen interesse: Interesse: Stor interesse: Særlig interesse:

Typologisk vurdering: interesse

1. Torpegård er en senmiddelalderlig landsbyhovedgård, der i 1500-tallet blev flyttet ud fra landsbyen og fik ejerlavet udparcelleret. Gården synes ikke udvidet siden. Fra 1650 blev den lille nabohovedgård Ringstedgård drevet sammen med Torpegård. Torpegård er en typisk korngård.
2. Godstilliggendet var forholdsvis beskedent, o.20-30 gårde i 1600-1700-tallet, og gården lå på grænsen til status af komplet sædegård. Godset var velarronderet, men kun i mindre grad egaliseret. Der tilkøbtes 3 kirker. Fæstegodset blev frasolgt i 1830'erne, men hovedgårdsejerlavet bevaredes intakt.
3. Den nuværende hovedbygning er opført 1864.

Sammenfattende drejer det sig om en almindelig og typeren anlægstype med få udviklingsmæssige karakteristika.

Relikt-vurdering: interesse.

1. Hovedbygningen er opført i 1864. Avlsgården er velbevaret i bindingsværksbygninger. Haven har samme udstrækning som før.
2. Ejerlavet er delvis præget af nybebyggelse. Skovarealerne er bevaret, men vådområderne er opdyrket. Der er bevaret enkelte gærder.
3. Særlige relikter: rester af voldsted.
4. Arkæologiske interesser: -

Skydebane

44

Vindinge

Torpegård

Trsf

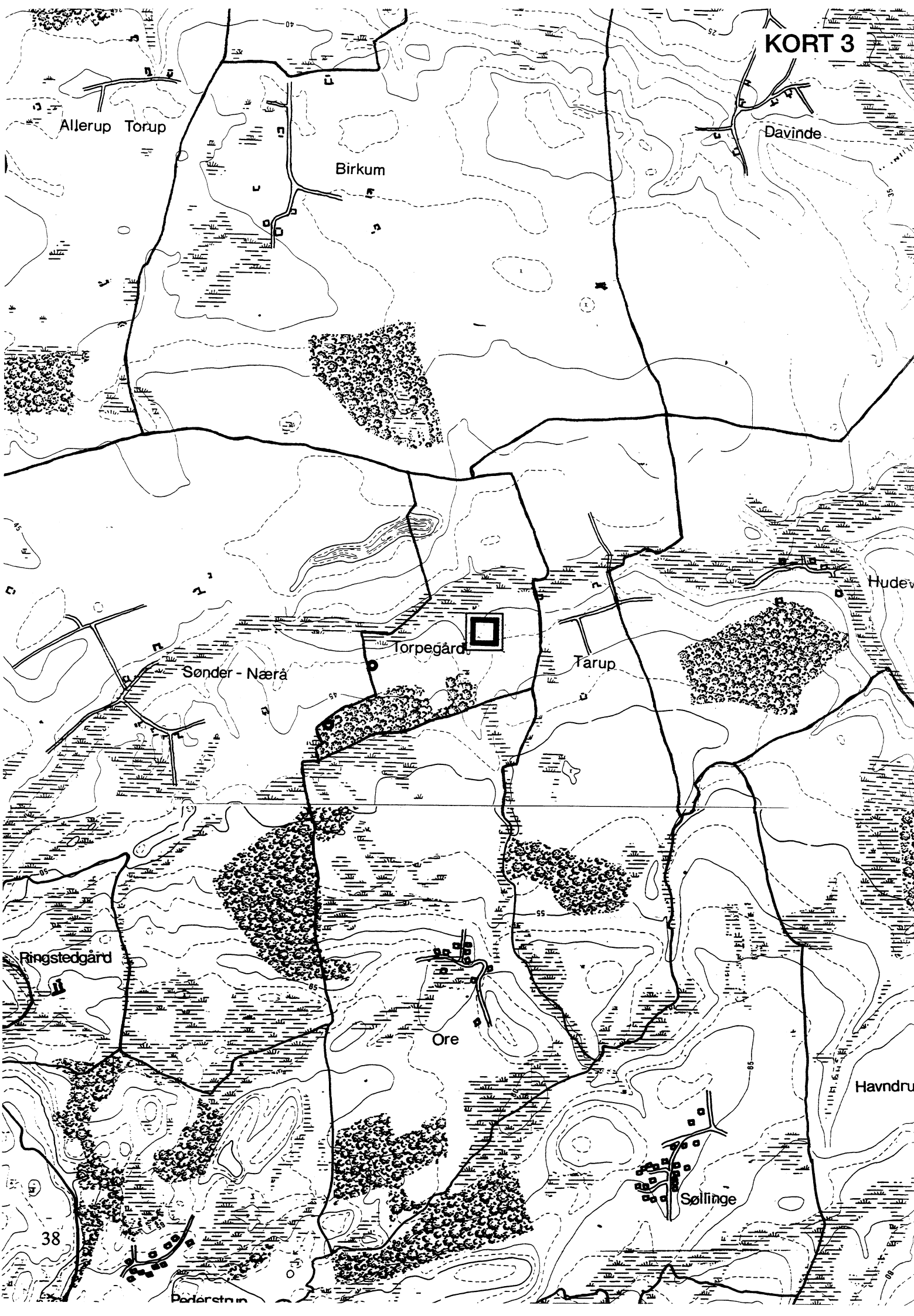
Trsf

39

Trsf

37

KORT 3

Allerup Torup

Davinde

Birkum

Hudev

Sønder - Næra

Torpegård

Tarup

Ringstedgård

Ore

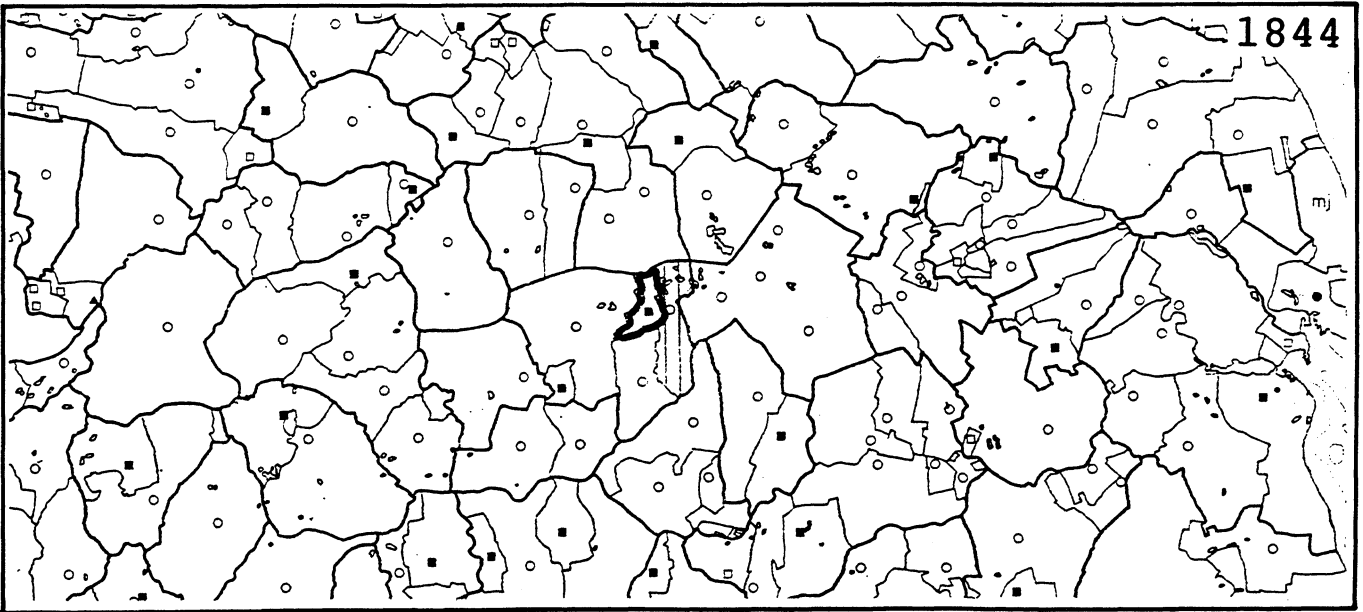
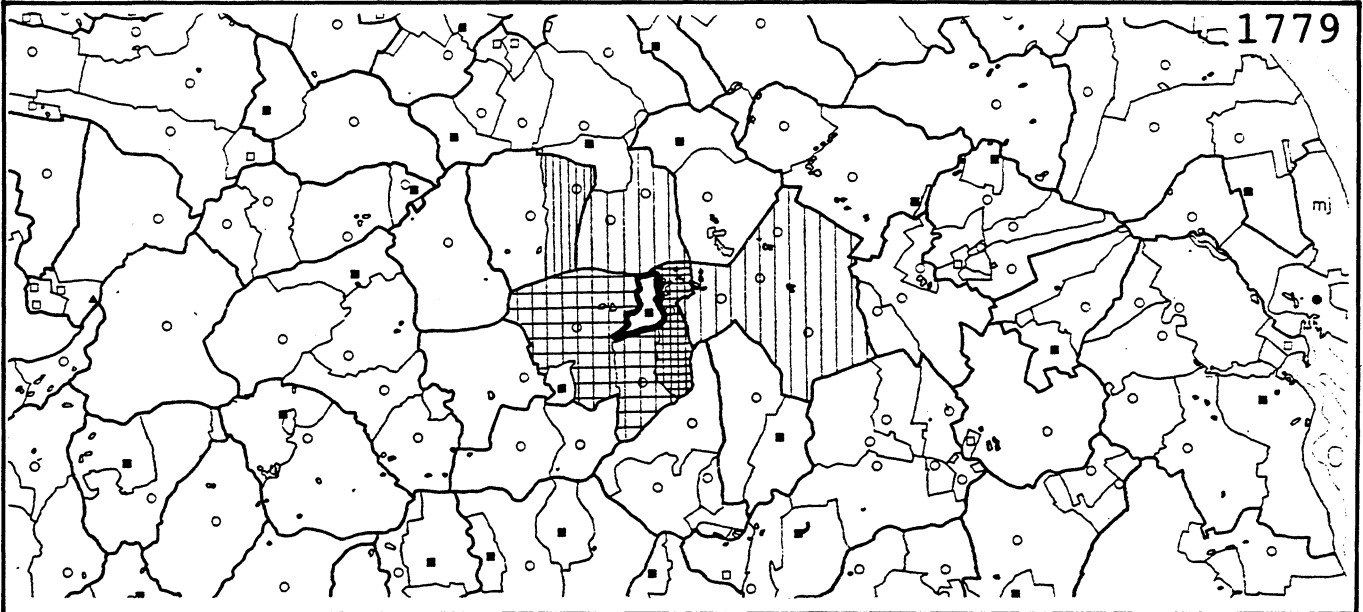
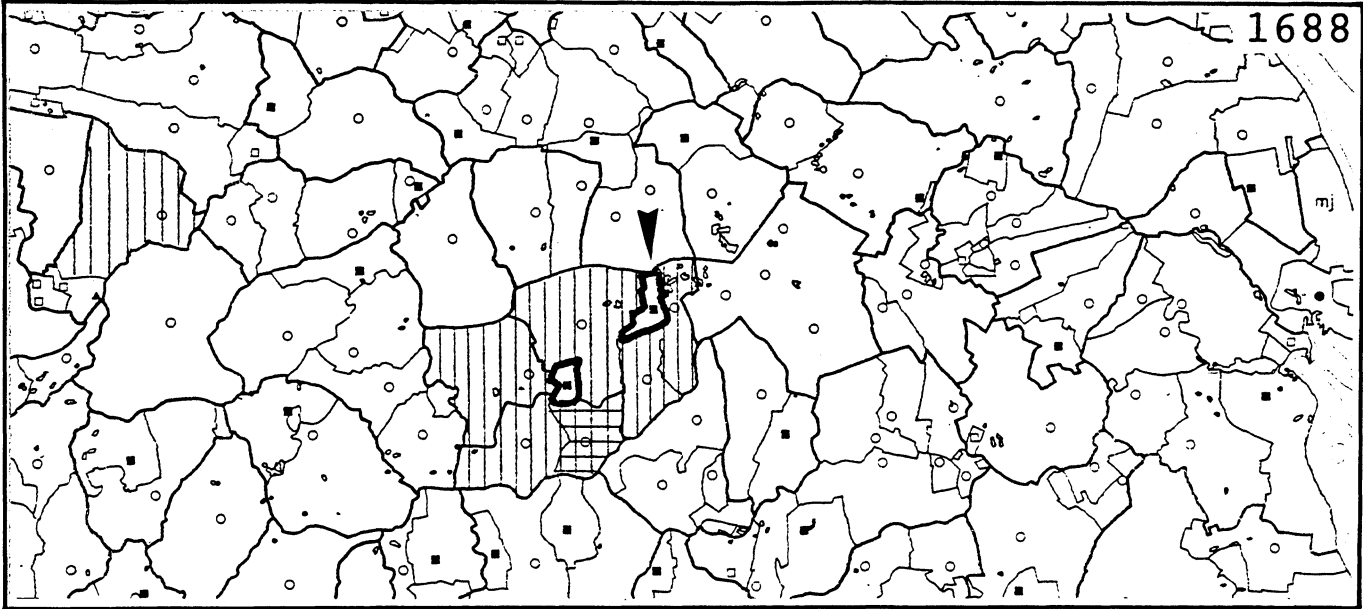
Havndru

Søllinge

38

Pederstærn

KULTURHISTORIE

1. Landsbyregistrering i Fyns Amt, foreløbig orientering, 1983
Landsbyregistrering i Fyns Amt, Historiske forhold, 1983
 - 1.01 Assens Kommune
 - 1.02 Bogense Kommune
 - 1.03 Broby Kommune
 - 1.04 Egebjerg Kommune
 - 1.05 Ejby Kommune
 - 1.06 Faaborg Kommune
 - 1.07 Glamsbjerg Kommune
 - 1.08 Gudme Kommune
 - 1.09 Haarby Kommune
 - 1.10 Kerteminde Kommune
 - 1.11 Langeskov Kommune
 - 1.12 Marstal Kommune
 - 1.13 Middelfart Kommune
 - 1.14 Munkebo Kommune
 - 1.15 Nyborg Kommune
 - 1.16 Nr. Åby Kommune
 - 1.17 Odense Kommune bind 1 og 2
 - 1.18 Otterup Kommune
 - 1.19 Ringe Kommune
 - 1.20 Rudkøbing Kommune
 - 1.21 Ryslinge Kommune
 - 1.22 Svendborg Kommune
 - 1.23 Sydlangeland Kommune
 - 1.24 Sønder sø Kommune bind 1 og 2
 - 1.25 Tommerup Kommune
 - 1.26 Tranekær Kommune
 - 1.27 Ullerslev Kommune
 - 1.28 Vissenbjerg Kommune
 - 1.29 Ærøskøbing Kommune
 - 1.30 Ørbæk Kommune
 - 1.31 Årslev Kommune
 - 1.32 Aarup Kommune
2. Sektorplanlægning i det åbne land Fredningsplan, Supplerende oplæg vedrørende udpegning af bevaringsværdige landsbyer og sikring af kirkeomgivelser. juni 1984. Udgået.
3. Sektorplanlægning i det åbne land, Fredningsplanlægning Kulturhistoriske forhold, 1984
4. Landskabsarkitektonisk registrering af hovedgårde, 1988
5. Vand- og vandkraftsudnyttelse på Fyn, 1989
6. Landsbyer med særlige bevaringsinteresser, 1992
7. Hovedgårdsregistrering i Fyns Amt, Skemaer og kort.
 - 7.01 Kerteminde Kommune, 1994
 - 7.02 Faaborg Kommune, 1994
 - 7.03 Odense Kommune, 1995
 - 7.04 Assens Kommune, 1995
 - 7.05 Bogense Kommune, 1995
 - 7.06 Svendborg Kommune, 1995
 - 7.07 Tranekær Kommune, 1995
 - 7.08 Hårby Kommune, 1995
 - 7.09 Gudme Kommune, 1995
 - 7.10 Glamsbjerg Kommune, 1995
 - 7.11 Egebjerg Kommune, 1995
 - 7.12 Ejby
 - 7.13 Langeskov og Munkebo Kommune, 1995
 - 7.14 Nyborg og Ullerslev Kommune, 1995
 - 7.15 Ryslinge Kommune, 1995
 - 7.16 Rudkøbing Kommune, 1995
 - 7.17 Ringe Kommune, 1995
 - 7.18 Otterup Kommune, 1995
 - 7.19 Årup Kommune, 1995
 - 7.20 Middelfart og Nr. Åby Kommune, 1995
8. De fynske hovedgårde
Sammenfatninger og analyser af skemaregistreringen

NATURFORVALTNING

Fredninger / beskyttet natur

1. Registrering af kirkeomgivelsesfredninger i Fyns Amt, 1980
2. Oversigt over fredede arealer og naturfredningslovens beskyttelses- og byggelinier i Fyns Amt 1981 Udgået.
3. Oversigt over vandløb omfattet af naturfredningslovens § 43 I Fyns Amt, 1983 Udgået.
4. Fredninger i Fyns Amt, 1989
 - 14.1 Nordlige fredningskreds
 - 14.2 Sydlige fredningskreds
 - 14.3 Vestlige fredningskreds

Planlægning

1. Sektorplanlægning i det åbne land Fredningsplan oplæg, juni 1983. Udgået.
2. Forslag vedrørende udbygning af det rekreative hovedstinet, 1984.
3. Sektorplanlægning i det åbne land, Fredningsplan foreløbigt tryk, 1986. Udgået.
4. Fredningsplanlægning, Handlingsprogram, forslag 1987. Udgået.
5. Fredningsplanens Handlingsprogram, 1989
6. Fredningsplan, 1991.

Registrering / overvågning / pleje

1. Oversigt over biologiske interesseområder i Fyns Amt, 1981
2. Stævningskove på Langeland, 1988
3. Naturpleje 1987, 1988.
4. Naturpleje 1988, 1989.
5. Overvågning af fuglelokaliteter i Fyns Amt, 1989.
6. Overvågning af fugle i Fyns Amt 1988, 1990.
7. Naturpleje 1989, 1990.

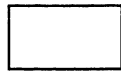
8. Overvågning af padder i Fyns Amt 1988, 1990.
9. Stævningskove på Fyn, 1990
10. Moser i Fyns Amt - Nyborg Kommune, 1991
11. Moser i Fyns Amt - Tommerup Kommune, 1991
12. Moser i Fyns Amt - Odense Kommune, 1992
13. Moser i Fyns Amt - Faaborg Kommune, 1992
14. Strandenge i Fyns Amt, 1993
15. Insekter i Naturplejen, 1995
16. Slåning af Vejkanter, 1995
17. Moser i Fyns Amt - Marstal og Ærøskøbing kommuner, 1995

Henvendelse vedrørende publikationer kan ske til:

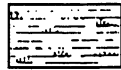
Fyns Amt, Natur- og vandmiljøafdelingen,
Ørbækvej 100 5220 Odense SØ, tlf. 6556 1000

Signaturforklaring

Kort 3

Agerland

Eng/mose

Skov

Bakkeoverdrev

Hovedgård med voldgrav

Hovedgård

Voldsted

Gård

Mølle

Teglværk

Smedie

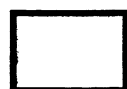
Hus

Kalkovn

Kort 5

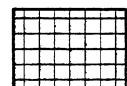
Ejerlavskort med påtrykte ejersignaturer

Hovedgårdstakst

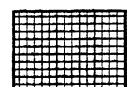
0-25%

25-50%

50-75%

75-100%